

4055

793

S-64

ԽԱՂԵՐ

Y.M.C.A.

Կ. ՃԻՊԼԷՐԹ ՏԻՎԸՐ

ՖԻԶԻՔՍԿԱՆ ՎԱՐԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ

Նրիտասարդաց Քրիստոնեական Ընկերակցութեան
Համագգալին Յանձնաժողովին կողմէ:

Կ. ՊՈԼԻՄ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ

1920

793
S-64

2011

793
S-64

ԲԱՑՈԹԵԱՅ ԽԱՂԵՐ

3 — ՇՆԹԱՅԱՀՄՈՒՄ. (Chain tag)

ՎԱՅՐ — Ընդարձակ դաշտ կամ խաղավայր մը
ՊԻՏՈՅՔ — Ոչինչ

ԹԻՒ — 50

Տղայ մը կ'ընտրուի «նա» (*) ներկայացնելու
համար որ կը հալածէ միւս տղաքները և առաջինը
որուն կը գազի անոր ձեռքէն կը բռնէ . հիմա երկու
տղաքները պէտք է հալածեն միւսները և երբ գըպ-
չին տղու մը այս վերջինն ալ պէտք է ձեռքը անոն-
ցինին միացնէ : Այսպէս խաղը կը շարունակուի
մինչև որ բոլոր տղաքները բռնուին :

Կէտ մը կ'ընտրուի կամ կը նշանակուի գետ-
նին վրայ որ կը կոչուի «Տան խարիսխ» (home base):
Եթէ ունէ ատեն տղաքները , որոնք «նա» կը ներ-
կայացնեն և կը կազմեն շղթան , թող տան ձեռ-
քերնին և այսպէս շղթան խզեն , կը ծեծուին մինչև
որ «տան խարիսխ»ը վերադառնան :

(*) Ընտրեալ տղան միւսներէն զանազանուելու համար
«նա» կը կոչենք:

52322-4-1.

38055-67

4 — ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԱՅՐ — Պղտիկ խաղավայր մը

ՊԻՏՈՅՔ — Ոչինչ

ԹԻՒԻ — Այնքան որքան միջոցը կը ներէ

Տղաքները կը զետեղուին զուգահեռական շարքերու մէջ, իւրաքանչիւր շարքի մէջ տասնեկինդ հոգի: Ակսելու նշանին վրայ՝ իւրաքանչիւր շարքի վերջին տղան կը դպչի իր առջև գտնուող տղուն որը իր կարգին կը դպչի իր առջևինին և այսպէս շարունակաբար մինչև որ շարքին առաջին տղուն դպչին: Հիմա այս տղան ձախ կը դառնայ և կը վազէ իր շարքին ետեր ու կը դպչի վերջին տղուն որ դարձեալ կը դպչի իր առջևի տղուն, և այսպէս շարունակաբար մինչև որ առաջին տղան՝ որ վազեց, իր շարքին մէջ դարձեալ առաջինն ըլլայ: Այն շարքը որ ամէնէն առաջ կ'աւարաէ այս գործողութիւնը կը նկատուի շահողը:

ՆԵՐԻԲԻՆ ԿԱՄ ՏԱՆ ԽԱՂԵՐ

4 — ԼՆԴԿԱԿԱՆ ՍՐՆՔԱՄԱՐՏ

ՎԱՅՐ — Պղտիկ սենեակ մը

ՊԻՏՈՅՔ — Ոչինչ

ԹԻՒԻ — Մէկ անգամին՝ երկու հոգի

Երկու տղաքներ կոնակի վրայ կը պառկին, բազուկները արմուկներէն բռնուած և նայելով հակառակ ուղղութեամբ: Իւրաքանչիւր տղու ներսի սրունքը կը վերցուի կարելի եղածին չափ բարձր, սկսելու նշանին վրայ սրունքները իրարու կը փաթթրէին և այն տղան որ կը յաջողի դառցնել միւսը յաղթող կը յայտարարուի:

5 — ԲԱՐՑԱՄԱՐՏ

ՎԱՅՐ — Պղտիկ սենեակ մը

ՊԻՏՈՅՔ — Հաստ կլոր ձող մը և երկու բարձ

ԹԻՒԻ — 2

Ձող մը կը դրուի աթոռներու կամ գրասեղաններու միջև որ ըստ բաւականին բարձր են գետնէն, այնպէս որ տղայ մը երբ նստի ձողին վրան պիտի չը կարենայ իր ոտքերը գետինը դպցնել:

Երկու տղաքներ իրարու գիմաց կը նստին ձողին վրայ և իւրաքանչիւրին կը արուի մէկ բարձր սա նպատակով որ մէկը փորձէ և գետինը ձգէ միւսը՝ բարձր հարուածներով:

Զեռքերը պէտք չէ որ ձողին դպչին մինչ կը
կոռւին։ Ոչ մէկ ատեն կրնայ դպչիլ իր հակառա-
կորդին։ Եթէ ձեռքը և կամ մարմնոյն ուեէ մէկ
մասը կը դպչի գետնին, տղան կը կորսնցնէ խաղը։

6 — ԵՕԹԸ ՏՂԱՔՆԵՐ ՎԵՐՑՆԵԼ

ՎԱՅՐ — Պղափկ սենեակ մը

ՊԻՏՈՅՔ — Ռչինչ

ԹԻՒ — Ռւթը

Առաջնորդ մը կ'ընտրուի որ զօրաւոր է և որ
կ'ըսէ խումբ մը տղաքներու թէ ինք կրնայ վեր-
դինել անոնցմէ եօթը։ Ընտրուած տղաքներէն
վեցին պէտք է ըսուած ըլլայ խաղը, սակայն եօթն-
երորդը՝ զոր ընտրած ես բռնելու, պէտք չէ տեղ-
եակ ըլլայ խաղին։

Ցետոյ առաջնորդը կը պառկի տախտակամածին
վրայ և կը տեղաւորէ վեց տղաքները՝ որոնք ծանօթ-
են խաղին, իւրաքանչիւր կողմը երեքական հոգի,
սրունքներնին խաչաձևելով իր մարմինը։ Ցետոյ
եօթներորդ տղուն կ'ըսուի որ երեսն ի վար պառկի
միւս տղոց սրունքներուն և առաջնորդին մարմնոյն
վրայ։ Երբ այս կը կատարէ, առաջնորդը զլուխը և
տղաքները սրունքները կը բռնեն և հակափորին լաւ
տփոց մը կուտան։

Տղայ մը որ նորեկ է կամ մէկը որ իրմէ փոքր
տղաքներ կը հարուածէ, սովորաբար այս խաղէն
լաւ դաս մը կը սորվի։

ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱՆՔ

Իբրև մէկ մասը մեր շաբաթական ծրագրին,
պիտի սորվինք տղաքներ և մարդիկ մարզելու յա-
տուկ մեթոտը և կանոնները մարմնակրթական դէպ-
քերու մէջ։ Բիչ ժամանակ վերջ պիտի կազմա-
կերպենք մարմնամարզիկ խումբեր զանազան հաս-
տատութիւններու մէջ։ Առաջին բանը զոր ամէն
ուսուցիչ պէտք է սորվի է այն յատուկ մեթոտը
մարզելու որով պարափի իր հոգածութեան յանձնուած
մարմնակրթանքի մասնակցուղ մը հասցնել ֆիզիքա-
կան կատարելութեան բարձրագոյն աստիճանին։

Ա իզիքական կատարելութեամբ ըսել կուզեմ
կառուցումը մարմնական ուժի մը մինչև այն աս-
տիճան որ մարմնոյն ամէն մէկ գործարանը և մկանը
առողջ ըլլայ և համապատասխանէ կամքին ու մտքին
հակակշռին։

Արուեստական հրահանգներէ զատ զորս պիտի
նկարագրեմ աւելի ուշ, ֆիզիքական լաւ պայման-
ներու միւս պահանջներն են,

1. ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ . — Մաքուր և առողջ
մարմին մը առաջին պայմանն է լաւ մարմնամարզիկ
մը ըլլալու համար։ Կանուխ առաւօտեան լոգանքէ
մը վերջ՝ պաղ եթէ կարելի է, զօրաւոր մարցում ?
մը, երկայն չնշառութիւն և քանի մը պարզ մար-
զանքներ պիտի գրգռեն ամբողջ մարմնական դըրու-
թիւնը։

2. ՔՈՒՆ.— Տղաքներ քունի ալ աւելի պէտք ունին քան մարդիկ : Կատարեալ ֆիզիքական վիճակ ունեցող ամէն մարդ , ութը ժամուայ քունի պէտք ունի : Քունը ամէնամեծ դարմանն է ուժի և կազդուրիչ գեղը ջղային դրութեան : Մարմնոյն պէտք է տրուի այն ամէն քունը զոր կը պահանջէ :

3. ՄՆՈՒՆԴ.— Մարմնակրթանքի մէջ յաշողութեան համար առողջ ստամոքս մը անհրաժեշտ է : Առաջին գլխաւոր բանը զոր պէտք չէ մոռնալ , պահել է ստամոքսը և աղիքները լաւ վիճակի մէջ : Միսը անհրաժեշտ չէ մնունդի մէջ , որովհետև մեր ամենամեծ մարմնամարդիկներէն ոմանք ոչ-մսակերներ են : Զգուշացիր շատ ուտելէ :

Ա.մփոփելով՝ կը տեսնենք որ մաքրութիւնը , մարզանքը , առատ քունը և ստամոքսին , աղիքներուն և ակրաներուն խնամքը պարզ կերակրութ մնունդով մը , պիտի զարգացնէ ֆիզիքական կատարելութիւնը :

ԲԱՅՈԹԵԱՅ ԽԱՂԵՐ

5—ԱԶԱՏԱՐԱՐ ԱՐՇԱԿ

ՊԻՏՈՅԹ — Ոչինչ

ԽԱՂԱՅՈՂՆԵՐՈՒԻ ԹԻՒԻԾ — Տասնեհինգ հոգի իւրաքանչիւր գծի վրայ :

Տղաքները կը գետեղուին զուգահեռական գծերու վրայ : Սկսելու հրամանին վրայ՝ իւրաքանչիւր գծի առաջին տղան կը կրէ երկրորդ տղան իր ուսերուն վրայ : Տղան կրելու մեթոսն է աջ բազուկը անոր՝ սրունքներէն անցնել և ամուր բանել իր աջ ձեռքը : Այս կատարելէ վերջ կը տանի տղան տասը եաստա հեռաւորութեամբ գծի մը վրայ՝ ուր ինք կը մնայ մինչ այն տղան որ կրուեցաւ , ետ կը վազէ և կը կրէ յաջորդ տղան : Այսպէս կը խաղացուի խաղը և այն շարքը՝ որ ամէնէն առաջ կը յաջողի ազատել իր մարդիկը , կը շահի խաղը :

6—ԳՆԴԱԿ ԳԼՏՈՐԵԼ

ՊԻՏՈՅԹ — Իւրաքանչիւր շարքի մէկ գնդակ .

ԽԱՂԱՅՈՂՆԵՐՈՒԻ ԹԻՒԻԾ .— Տասնեհինգ հոգի մէկ գծի վրայ .

Տղաքները զուգահեռական գծերու վրայ կը շարուին սրունքներնին լարուած վիճակի մէջ : Իւրաքանչիւր շարքի առաջին տղան գնդակ մը

ունի որ, սկսելու նշանը տրուելուն պէս, տղաք-
ներուն սրունքներուն մէջտեղին կը քշուի մինչև
որ շարքին վերջին տղուն հասնի: Այս վերջինը
կ'առնէ գնդակը և կը վազէ շարքին առջեր և կ'ան-
ցընէ գնդակը դարձեալ տղաքներուն սրունքներուն
մէջէն: Այսպէս խաղը կը շարունակուի, և այն
կողմը կը շահի խաղը որ ամէնէն առաջ իր շարքին
առջեր կունենայ այն անձը որ անցուց գնդակը:

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՄ ՏԱՆ ԽԱՂԵՐ

7 — ԶԵՐՔՈՎ ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

ՊԻՏՈՅՔ — Ոչինչ

ԽԱՂԱՑՈՂՆԵՐՈՒԻ ԹԻՒԻԼ. — ՄԷԿ անգամին՝
երկու հոգի.

Երկու տղաքներ իրարու դէմ կը կենան, աջ
ոտքերնին մէկ քայլ առաջ. իրարու աջ ձեռք կը
բռնէն և առանց մարմինսին իրար դպցնելու և ար-
մուկները դորժածելու, կը կոռուին մինչև որ անոնցմէ
մէկը կորսնցնէ իր հաւասարակոութիւնը կամ շարժէ
իր ոտքը:

8 — ՀԵՐՀԱՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԻՏՈՅՔ — Ուէ պղտիկ առարկայ մը.

ԽԱՂԱՑՈՂՆԵՐՈՒԻ ԹԻՒԻԼ. — ՄԷԿ անգամին՝
մէկ տղայ:

Գետնին կամ տախտակամածին վրայ գիծ մը
քաշէ. ոտքիդ մատներուն ծայրը այս գծինվրայ
դիր և առարկան մէկ ձեռքիդ մէջ ունենալով և
միւս ձեռքդ գետնին վրայ, դիր տոարկան նշա-
նակուած գծէն կրցածիդ չափ հեռու: Առարկան
գետնին վրայ զրուելէ վերջ տղան պէտք էինք-
զինքը բարձրացնէ մինչև որ ստանայ կանգնած
դիրք մը առանց շարժելու իր ոտքը կամ քաշելու
իր ձեռքը՝ գետինը քսելով: Այն տղան որ առար-
կան նշանակուած գծէն սամէնէն հեռուն կը գնէ և
վերստին իր դիրքը կ'ստանայ, կը շահի խաղը:

ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱՆՔ

Մեր նպատակը բոլոր մարմնակրթական դէպ-
քերու մէջ որոնց մասին կը խօսինք, ուրիշ բան չէ
բայց եթէ գործածել մեծ թուով մարդիկ և տղաք-
ներ: Այս չի նշանակեր որ մենք չենք փափաքիր
մարզել անհատը հասցնելու համար զայն կատարե-
լութեան բարձրագոյն աստիճանին այլ թէ մենք
չենք գիտեր որ որո՞նք լաւոգոյն ցատկողներ, վա-
ղողներ և ծանրութիւն նետողներ են: Այսպիսի
զանգուածային մարմնակրթանքի մեթոսով մը կըր-
նանք գտնել լաւագոյն մարմնամարզիկները և մար-
զել զանոնք իրենց յարմարագոյն ճիւղերուն մէջ:

Այս զանգուածային մարմնակրթանքի մեթոտը կը ջնջէ բոլոր երկրորդական գործերը՝ ինչպէս չափել և այլն. և պատեհութիւն կուտայ այն բոլոր տղաքներուն որոնք կը փափաքին մասնակցիլ խաղերու:

ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՑԱՏԿԵԼ

Այս մեթոտը որով կը կազմակերպուի այս դէպքը հետևեալնէ —

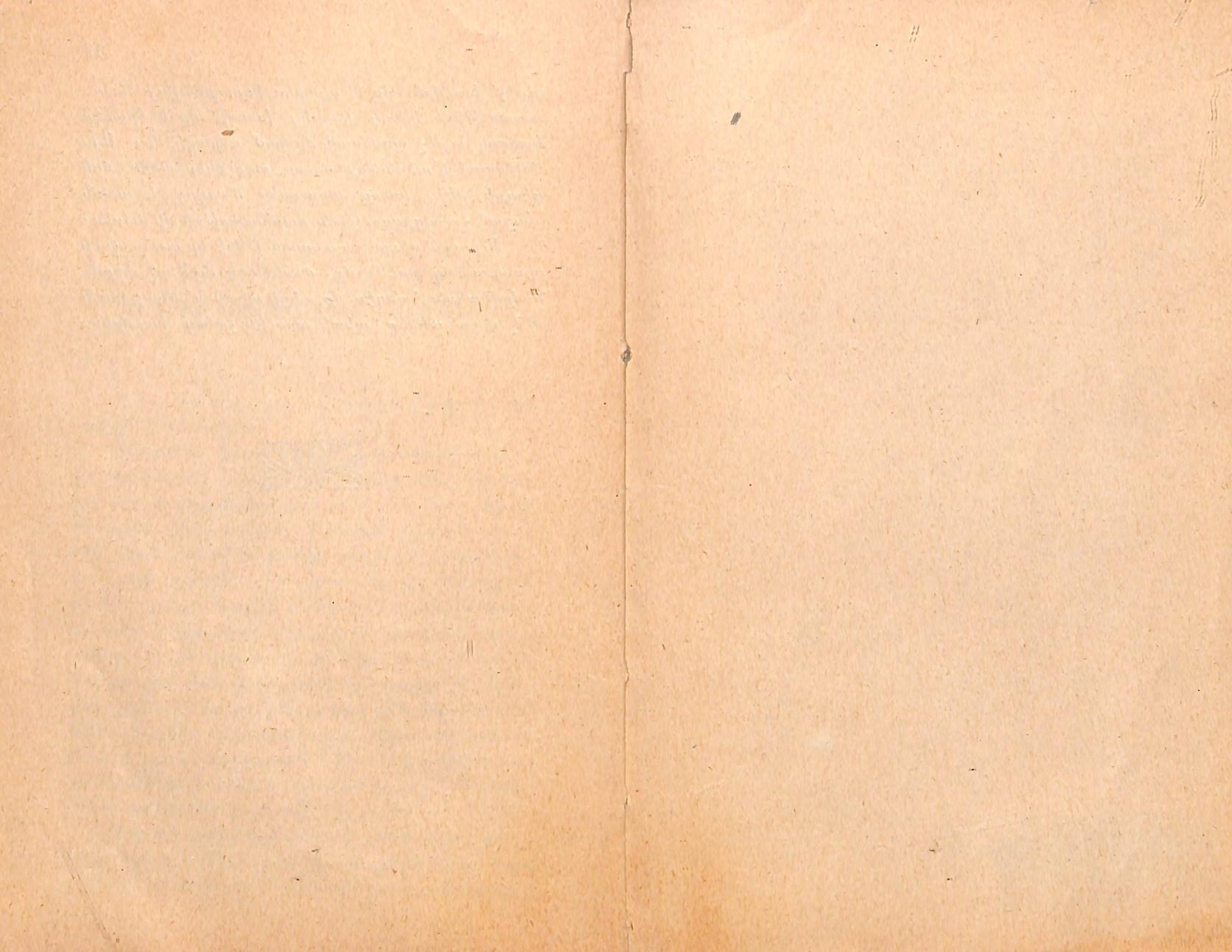
Տղաքները կը զետեղուին զուգահեռական գծերու վրայ որոնց ծայրերէն կը քաշուի ուղղահայեց գծի մը: Իւրաքանչիւր գծի վրայ հաւասար թիւով տղաքներ պէտք է ըլլան: Իւրաքանչիւր գծի առաջին տղան յառաջ կը ցատկէ քաշուած ուղղահայեց գծին վրայէն: Իր ցատկածը կը նշանակուի գետնին վրայ: Առաջին ցատկողը իր շարքին ետեղ կ'անցնի և երկրորդը՝ առաջնին ցատկածը նշանակող տեղէն կը ցատկէ միննոյն ուղղութեամբ: Շարքը գէպ յառաջ կը շարժի և երրորդը իր կարգին կը ցատկէ երկրորդին ցատկածը նշանակող տեղէն: Այսպէս կը շարունակուի մինչեւ որ ամբողջ խումբի տղաքները ցատկեն: Այս ամբողջ հեռաւութիւնը կը չափուի և այն խումբը որ ամենամեծ հեռաւորութիւնը կը ցատկէ, կը շահի:

Վարիչը կրնայ այս կերպով գտնել այն տղաքները որոնք ամէնէն լաւ ցատկողներն են: Ապա կ'ընտրէ տասը հոգի և մրցումի հրաւէր կը կարդայ

ուրիշ խումբի մը և այսպէս իւրաքանչիւր հաստատութիւն կրնայ կազմել խումբ մը և հրաւէր կարդալ ուրիշ որբանոցի մը կամ դպրոցի մը: Այս մեթոտով կ'ունենանք տասը տղաքներ ամէն մէկ դէպքի մէջ, տասը տղաքներ մարզող և տասն անդամ շահագրգութիւն մարմնակրթանքի մասին:

Իւրաքանչիւր հաստատութենէ կը պահանջուի պատրաստել խումբ մը. ժամանակ մը վերջ մարմնակրթական հանդէս մը տեղի պիտի ունենայ որուն մէջ մրցանակներ պիտի արուելն շահող խումբին:

4035

0

0043114

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0013114

